

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrta leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrta leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 73.

V Ljubljani v torek, 27. maja 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijam prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponovijo, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstřižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec	gld. —50
" " septembra	" 2—
" " decembra	" 3-50
za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.	

Po pošti:

na mesec	gld. —85
" " septembra	" 3-25
" " decembra	" 5-85

O oddaji bistriške in reške vode.

V svojem programu, razvitem v prvi številki „Ljublj. Lista“, naglašali smo, da bomo vedno pripravljene, odpirati svoje predale „željam in nasvetom slovenskih rodoljubov“. Svesti si svoje uredniške dolžnosti, prijavljamo tedaj načrt prošnje do c. kr. dež. vlade, katera se je sklenila na shodu 18. maja v Trnovem ter nam bila poslana od jako čestitvredne strani. Zadeva sama na sebi je izredno važna in javni razgovor bode le pripomogel, razjasniti celo vprašanje. Eno pa je že sedaj gotovo in mi mislimo, da s tem ne stopimo v nobeno protivje k vladi: namreč, da se sme oddaja javne lastnine, kakor je reška in bistriška voda, dovoliti le v tem slučaju, ako natančne in vestne preiskave, zadevajoče zlasti količino vodne množine, dokažejo, da z oddajo vode tržaškemu mestu ne bodo oškodovane vitalne koristi onih pokrajin, katerim

sedaj služi voda Bistrice in Reke. Pivčani se smejo zanašati na to, da bode deželna vlada varovala interese domačih občin!

Prošnja do c. kr. deželne vlade slove:

„Visoka c. kr. vlada za kronovino kranjsko v Ljubljani.

Pri zborovanji v Trnovem v dan 18. maja t. l., dovoljenem z odlokom c. kr. okrajnega glavarstva v Postojini dné 7. maja t. l., št. 4602, v katerem so se občinski in soseskni zastopniki iz sodnijskih okrajev: Bistrica, Postojina in Novigrad, nad 250 mož, na podstavi svojih pravic in lastnih potrebščin enoglasno in odločno izrekli zoper vsakatero pogajanje s tržaškim mestom gledé odkupa vode iz Bistrice in Reke ter se med soboj posvetovali, kako bi se gledé obstoječih razmer postavnim potom dala odvzeti imenovanim okrajem preteča nevarnost, sklenilo se je 1.) iz gospodarskega stališča; ker poprečna mera vode iz Bistrice in Reke še dotičnim okrajem in potrebam njihovim komaj zadostuje, v poletnem času, od Kresa do srede oktobra meseca, pa navadno vsako leto celo tolikanj presahne, da pile in mlini počivajo in se mora pogostoma uže na pol polovnika meljave po cel teden čakati, ter taka suša ne nastopi le v poletnih mesecih, ampak tudi letošnja zima nam je te resnice nespodbit dokaz, kakor bivajo priče tega napovedbe za odmerjenje prihodninskih davkov celo onih naših sosedov, katerim je brez ozira v prihodnost le vročeni denar in kapital njih malik, in jako smešno je, če ne bi bilo obžalovanja vredno, da se mlinarji in pilarji v prodaj spuščajo s stvarjo, od katere sami v svojih napovedbah spričujejo, da je niti nimajo; potem

2.) gledé na važno to okolnost, da mora vsako poletje po več mesecev zaradi usahnelih izvirkov in posušenih kapnic in kaluž vsa prostrana okolica iz oddaljenih istrskih pokrajin, iz bistriške, trnovske, premske, ko-

šanske doline in s Pivke iz reške in bistriške struge pitno vodo za kuho in za živino zajemati, da imeva ondi, odkar svet pámeti, svoja prališča za obleko, svoje kopeli za ovce in prazenje volne itd.; ter zopet

3.) iz trgovinskega ozira, kajti vzlasti Pivčani iz svojih lóz kakor iz knez Windisch-Grätz-ovih gozdov blode in čoke ne le za domačo rabo, ampak tudi za mlince in deske pilarjem na Bistrico in Reko na prodaj vozijo, ondi pa si leto in dan vsakdanjega živeža kupujejo, in bil bi brez te edine trgovine in brez tega edinega zaslužka njih in njihovih družin preživitev na vagi, ker se nočejo povrniti oni časi, da bi nam v puščah mana z nebes padala ali bi se našla čudodelna palica Mojzsova, ki bi iz kraškega skalovja dala vodo izvirati; — kakor poslednjič

4.) tudi iz zdravniškega ozira, ker slehernemu biva jasno, da vsaj za dōbe poletne vročine, kadar najlaglje in najprej kaka kolera, griža in druge vročinske ali kužne bolezni pri ljudeh in pri živini razsajajo, stale bi po krnicah 7 ur dolge struge od Bistrice do Škocijana na Krasu gnjile in usmrajene mlakužine, katere bi bile za imenovane bogata žetev; — ob kratkem: ker bi bila koncesija zavoljo vzetja vode iz Bistrice in Reke — in to celo 40000 kubičnih metrov (!) — za vse imenovane okraje — in sicer za vse prihodnje čase! — smrten udarec za naš in vseh naših potomcev obstanek in preživitev, sklenila se je enoglasno ta-le resolucija:

Da se visoki c. kr. vladi ta našim gospodarstvenim potrebam, našemu kmetijstvu, trgovinstvu in našemu zdravju proteča nevarnost, nastavljena v poraz našega življenja, s tem pismom bridko potoži ob enem pa ponižno zaprosi, da visoka c. kr. vlada v očetovski svoji skrbi ohrani in obvaruje svoje vsigdar zveste podanike na Notranjskem pred tem nezaslišanim zahte-

Listek.

Križ v goščavi.

Po Gerstäckerji preložila Lujiza Pesjakova.

(Konec.)

„Od Represe, od koder baš prihajava, imel je — kakor je navada bila in kakor sva vzela tudi midva s soboj onega umazanega dečka tū pred soboj — Peona pri sebi, ki mu je pomagal živali goniti in ki je njegovega do semkaj najetega konja in konje gonjačeve vodil nazaj. Od Desaguadera dalje najeli so druge živali. Ta Peon, mlad, čeden, toda ubog dečák, ki še žive dni na svojem sedli ni jahal, ki nigdar še ni zezul konjskih kož,* in ki je bil blizu zaročencev, ko sta se poslovila, ostal je v Desaguaderi.

* Pravi Gauchi, posebno ubožnejši, napravljajo si obutev iz odrte kože konjskih nog. Z ostrim nožem odbirjō dlake in kožo, če je še mokra, nategnejo siloma na nogo, da se navadno vidita samo palca, in

Carlos, ki je potreboval obično dva dni in pol, da prejaše 55 legov* do Mendoze, s takim smotrom pred očmi konju ni prizanašal. Zadaj je pustil mule in jahal takoj prvi dan neprenehoma do Pescara o rodeo Chacona, bil je drug dan v Mendozi, kder je do prihoda živali hodil po svojih opravilih, in bolj letel nego li jahal je nazaj v Desaguadero. — „Prav za prav bi bil mogel počasi jahati,“ pristavil je zamišljeno stavec po kratkem odih, „bolje bi bilo za druge in — tudi zanj samega. — Kakov okus imajo vender časih take mlade ženske — in kako lebkomiselno dirjajo naproti bodočnosti, ki je vender baš njim takó opasna!“

Ko je Carlos dospel z mokrim konjem v Desaguadero, začudil se je, da ga ni nevesta na pragu pozdravila, saj je morala čuti ropot

usnije sega, kakor čizma, do srede meč. Kadar se na nogi posuši, oprime se je prav na tesno, in ker stanovniki pampaški skōraj le domá ali v najbližji soseščini stopajo na tla, sicer pa vedno visé na hrbtuh svojih konj, zadostujejo jim take škornje. Bogatejši pa nosi zmeraj čevlje ali prave škornje.

* Legua je nekoliko nad pol nemške milje.

kopit. — A tū so bili drugi vzroki, in ko je oča pogledal izza durij in planil nazaj ter zopet se prikazal in plašno proti njemu šel, čutil je, da nekaj ni, kakor bi imelo biti, vrgel je sedlo raz konj, spustil ga in približal se hiši. — A bodi kratko povedano — saj vender ne vem, kakó mu je pri srci bilo! — Oča mu je povedal, da Juanna ne ljubi njega, ampak — Felipa — siromaškega, razcapanega Peona, ki je do sedaj gonil njegove živali, in da je zamán prosila dovolitve roditeljev. Oba sta se trdovratno branila, vzeti neznanega dečaka za zeta. A dekle se je nōsilo kakor razkačeno in blazno, vrglo se na tla, pulilo si lasé in se zarotilo, da skoči v reko, če bi bilo prisiljeno njemu — onemu Carlosu — podati rokó. Napósled sta bila roditelja vender takó slaba, brezumnemu dekletu izpolniti voljo, in da bi prihoda „pretéčega“ ženina ne pričakalo, katerega se tudi tako naglo nadejali niso — sta uže včeraj — kakor je stari trdil — jahala v San Luis in se dala tamkaj poročiti.

Carlos ni čul ničesar več, hiša in grmi so se sukali krog njega, in srdit, s stisne-

vanjem, da bi se ubogim trpinom zoper vse naravne zakone še celo kozarec vode spred ust vzel, da toraj to umetno nastavljeno zanko in sodomskim jabolkom enako vabo tržaškega mesta milostno blagovoli razdeti in mu zaproseno koncesijo vsled vodne postave od 15. maja 1872 § 5. odločno in naravnost odbiti, kajti brez Bistrice in Reke smo — ribe nasuhem, in uže itak radi bed in pomanjkanja križem svet poznane notranjske goličave bile bi v konečni pogin obsojene za vselej ter bi nad nami ležalo zaslužno proklestvo naših potomcev do konca časov, češ, da smo jim mi, njih pradedje, pogubili celo natorne od nebes nam podeljene pravice. Zato zaprosimo k sklepu: Naj se nam visoka c. kr. vlada v tem trenutku milostno blagovolipokazati mater; a mi in naši vnuki skazovali se Jej bodedo vseskozi hvaležne podanike, kajti

„Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencev ne gane.“

Na Notranjskem v c. kr. okr. glavarstvu Postonjskem v dan 23. maja 1884.

Podpisi zborovanju predsednika in vseh glavnih županstev in sod. okrajev: Bistrica, Postojina in Novigrad (na Primorskem).

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Vsled počitnic zbornice poslancev nastala bode skoraj popolna tišina v notranji politiki. Gosposka zbornica sestane se denes in morebiti še jutri, da reši najsilnejše predmete, med ostalim predloge o železnicah; potem se bode **državni zbor** odločil do jeseni.

Na Dunaji vršila se je včeraj o priliki volitve dveh novih državnih poslancev huda volilna borba. Izvolitev dr. Koppa je gotova; tem večja pa je agitacija v okraji Mariahilf, in dunajski listi priznavajo, da volilno gibanje na Dunaji še nikedar ni bilo tako živahno. V predmestju Mariahilf oddalo se je 2180 glasov. Skrutinij do šeste ure zvečer še ni bil dovršen.

Goriški deželni zbor sestel se bo — kakor poročajo primorski listi — dne 10. junija.

Kakor znano, anuliral je **isterski deželni zbor** lansko jesen čisto samovoljno in brez opravičenih uzrokov volitev treh slovenskih poslancev. Nove volitve še niso razpisane in uže napenjajo isterski Italijani vse moči, da bi preprečili izvolitev slovenskih kandidatov. No tudi isterski Slovani v očigled italijanskim agitacijam ne drže križem rok in gotovo je, da bodo slovenski kandidati zopet izvoljeni. Naj izpadejo volitve kakor koli, v isterskem deželnem zboru čula se bode tudi letos zopet beseda slovenska, beseda večine isterskega prebivalstva. Slovani nikakor ne nameravajo, udati se neopravičenim zahtevam

nimi zobmi skočil je k necemu, tamkaj privezanemu konju, vrgel sedlo nanj in hotel je strani — zakaj, tega sam ni vedel. Toda starec ga je sedaj tako nujno skušal zadržavati, in neprestano ga je prosil, naj se vender le malo pri njem izpočije, da se je Carlosu vzbudila sumnja. Po nobeni ceni ne bi bil hotel stopiti v hišo, kder je bivala izdajalka, in kjer bi ga bila vsaka malenkost opominjala ljute svoje izgube, poskočil je zatorej v sedlo in dirjal dalje po cesti.

Tukaj je zapazil najprvo dva čisto nova sledova konjskih stopinj. Deževalo je vso noč in mōči ni bilo, da bi bila šla včeraj todi mimo — ako sta to bila zaročenca. Spodbadal je konja huje, da je letel z zvenēci kopiti po cesti, ki jo je dež precēj potrdil. Navkreber, nizdolu po hribeih je jezdil po bliskovo in tam — kder se sedaj vzdiguje križ z gnezdrom — zagledal je hipno pred soboj mlada človeka, ki sta se ustavila na poti. Juannin konj se je malo prej z nogo zateknil v korenino in padel ter bil tako ohromljen, da ni mogel dalje. Felipe ga je bil baš razsedlal, hoteč privezati sedlo na

italijanskim ter bodo znali odločno zahtevati svoje zakonite pravice.

Na **Ogerskem** vlada povodom volitev za državni zbor silna agitacija; prišlo je uže na več krajih do krvavih pretepov. Vsi listi soglašajo se v tem, da bode vladina stranka vkjub nezmerni agitaciji opozicije v prihodnjem zboru imela ogromno večino. Za nas Slovence je zanimivo, da se v prekmurskih okrajih kandidati poslužujejo povsod le slovenskega jezika, da razložijo in priporočijo svoja politična načela tamošnjemu slovenskemu prebivalstvu.

Tuje dežele.

Rumunska irredenta je na najboljem potu, da po polnem izbrise dober utis, katerega je v naši monarhiji napravil srčen sprejem cesarjeviča Rudolfa v Bukareštu. Mladež v Bukareštu razgrajala je pred palačo avstrijskega poslanstva. Pričakuje se, da bode rumunska vlada strogo kaznovala razgrajalce ter tako dala zadostilo avstrijskemu orlu.

Na otoku **Kreti** še ni zavladal mir. Grško prebivalstvo tega otoka zahteva večjo avtonomijo, nego li jo uživa sedaj, in prišlo je nedavno do krvavega sukoba; čez tri tisoč oboroženih ribičev podalo se je pred hišo mutesarifa, kateri je moral brzojaviti v Smyrno po vojaško pomoč. Vojaki razpršili so zbrano ljudstvo.

V **angleškem parlamentu** odgovoril je te dni lord Fitzmaurice na interpelacijo gledé ruskih osvojitvev v centralni Aziji. Angleško vlado ne vznemirja osvojenje Merva in najmanje da je opravičena bojazen gledé Indije. Mnogo nevarnejše da je vedno hujskanje proti Rusiji, katera niti ne namerava, a niti ne more prečiti Angležem posest indijskega bisera.

Iz Kahire se poroča, da se angleška flota na Nilu resno pripravlja za ekspedicijo v Sudan. Oddelek egiptovskih vojakov pojde v gorenji Egipt, da bode opazoval gibanje Mahdijeve vojske.

Dopisi.

Iz **Kamnika**, 26. maja. (Izv. dop.) Včeraj priredila je naša čitalnica prvi svoj izlet, in sicer v Komendo. Udeležilo se ga je mnogo Kamničanov, akoravno nam je opomniti, da smo zapazili marsikoga, ki ga ni bilo, dasi smo po pravici od njega udeležitve pričakovali. Pa so uže povsod ljudje, ki pri tacihi priložnostih zastrán lepšega izostajajo. Rekli ne bi nič, ko bi taki izleti med prosto ljudstvo bili brez vsega pomena. Da temu ni takó, nas je vender uže skušnja učila. Imeli smo tudi včeraj priliko prepričati se, kakó dobro vpliva na kmečko ljudstvo, ako se omikanejši meščan ž njim dobrovoljno v dotiko podá.

svojo žival; nameraval je menda Juanno vzdigniti za soboj na konja, ko je Carlos s povešenim povodcem, ves zmaknen iz uma po tem kar je videl, pridiral blizu. — Kadar je kri razgreta, vzburi tudi najmrzlejšega človeka, in Carlos se tacim prištevati ni mogel. Pričelo se je rezko besedovanje, razžaljive besede so prihajale obema iz ust in po navadi teh dežel ni ostalo samo pri tem — nožu je bilo razsojati.“

Stari Correo je prejahal sedaj dolg kos ceste v vedno silovitejšem kolopi. Bilo je skóraj, kakor da hoče ubeigniti temnim mislim v njem se budečim, in kakor bi stal v tesneji zvezi s popisovanimi prigodki, nego li mu je bilo ljubo priznavati. Napósled spoznavši, da mu je okončati, kar je pričel, nadaljeval je počasneje:

„Kadar so noži golí, čudno je, in kakor da imajo te reči življenje, voljo in — krvočnost v sebi, ter bi ljudje le mrtvim strojem jednaki stali za njimi. Poskočila sta moža drug na drugega — dekle se je vrglo med nja in ko se je jeden zopet zavedel, ležal je drugi mrtev v krvi na tleh in žena

Komenčani so nas prav prijazno sprejeli, celó možnarji so pokali. Vrt oštirja Travna pa, pri katerem smo se ustavili, bil je sē zastavami in slavolokom olepšan. Kmalu pričela se je živahna zabava. Čitalnični godci, ki so se v kratkem času zares izvrstno izurili, zaigrali so nekoliko okroglih in takoj se je videlo mlademu svetu, da se ne bo izšlo brez plesa. Urne nogē mladih Lirašev, ki so se tudi pridružili čitalnici, bile so med godbo takt in čakalo se je težko, da kedo prične. No, dolgo ni bilo treba čakati in kmalo so se zadevale nežne nožice mestnih in malo manj občutljive kmečkih deklet ob neusmiljeno sem in tja iz tal moleče kamenje. Veselje bilo je gledati to sukanje meščanskih in kmečkih parov. Posebno dopadala sta se nam dva kmečka fanta, ki sta z neizmerno ponosnostjo vedno skup plesala. Nismo si mogli kaj, da ne bi bili popraševali natančneje o njih. Odgovorilo se nam je, da sta to dva dragonca. Sedaj pa nam je bilo vse jasno. Dragonci so od nekđaj ponosni.

A tla zunaj so bila zunaj plesalcem vender le nekoliko premalo gladka. Zato se naenkrat nekdo spomni, da je precej zraven skedenj. Hajdi na „pod“! Tukaj se je uže lagljeje sukalo, a bil je zopet drugi križ. Saj je znano, da kmetski fantje ne plešejo radi brez „erženke“ v ustih. In ker se je res povsod videl vstajati dim, začeli so stareji zmajevati z glavó in *nollens vollens* morala je mladina zopet pod milo nebó. Pa je bilo tudi prav. Previdnost je bila tukaj zeló na pravem mestu.

Med tem, ko so godci počivali, razveseljevali so nas Liraši s svojimi krepkimi glasovi. Kot posebno hvalevredno omenjati nam je to, da so se prepevale iz preprostega ljudstva vzete narodne pesmi. Kar pride iz ljudstva, to mu je tudi naj bolj pristopno in kar je pri tem naj večje važnosti, je to, da se ljudstvu podá njegovo blagó v lepši, v olikanejši obliki. Tudi stem se blaži preprosto ljudstvo, in sicer bolj kot sē vsako umetno pesnijo, katere si ne more tako lahko prisvojiti.

Ko se je približala od okrajnega glavarstva za odhod določena sedma ura, prime podpredsednik čitalnični, g. Močnik, za čašo in napije mnogobrojno zbranim Komenčanom, s ponosom na to kazoč, da naše ljudstvo ni tako surovo, kakor je razupito, za kar mu je danes živ dokaz lepo, vse skozi primerno obnašanje kmetskega ljudstva kamniškim gostom nasproti.

V imenu Komenčanov zahvalil se je gospod graščak Černič Kamničanom za obisk ter je nazdravil čitalnici in Liri.

Na to začeli smo se zadovoljnega srca vsedati na vozove. Komenčani pozdravljali so vsaki oddrdrajoči voz sē živioklici.

Ta dan nam bo vsem, ki smo se udeležili tega izleta, ostal v najlepšem spominu!

z belo svojo obleko od vrha do tal s krvjo oškropljeno, bila je vržena čezenj. Drobní domači ptiček, ki je potoval za njo, ko je od doma odjahala, kakor je vselej storil, frfotal je boječe žvrgolē krog njene glave in sedal jej sedaj na rame, sedaj je zletel na jedno bližnih vej in se kregal, peroti razprostirajoč — gorki dih krvi mu menda ni ugajal. — Carlos je hotel dekleta vzdigniti in odvēsti od mrliča, ali ona ga je pehnila strani in strmi pogled, kateri je vánj upirala, smrtna bledost, ki je nje obličje pokrivala, spomnila sta ga v prvič, da utegne ranjena biti celo tudi ona.

Žal, da je bilo takó — blazno dekle se je bilo vrglo med potegnena noža in vzprejelo je rano, kdo vé, od katerega jekla. Ko je povēsila glavico in sta jej omahnili roci ter je tiha in brez gibanja ležala na mrtvem trupli ter je Carlos jo vzdignil in videl gorko temno kri vrēti iz nje oblačila, takrat —

„A to so brezumne povesti, ki človeka le mehkužijo“, pristavil je naglo, pretrgavši pripoved in začel je zvijati novo cigareto. „Dolgo ni bilo, da je pridiral kakor besen

A *propos!* Zadnji dopis iz Kamnika v „Ljubljanskem Listu“ kamniškimi gospicam ni bil nič kaj po volji. Pa je bil oni dopisovalec res malo galanten. Prične z medvedom, pa jenja z gospicami! To vender ne gre. No, saj so si ga pa tudi zapomnile tistega dopisovalca. Lepega pogleda ne bo več dobil!

Razne vesti.

— („Hotel Lang“ †.) Davno je uže tega. Neprijetnega jesenskega jutra pripeljali smo se po dolgi vožnji na Dunaj, studirat visoke šole. Noseč seboj medle žepe v suknji, ideale v srcih in ponos v mladostnih prsih, stopali smo po stopnjicah južnega kolodvora doli proti mestu. Čakala je nas „mladenče“ stara, izkušena hiša na kolodvoru in potem nas je vodila po neštevilnih ulicah, vedno trdeč, da smo kmalu na univerzi, na konci naših nad in želj! Srečno smo se privili in primuzali novinci skozi nenavadni velikomestni hrup in brezbrojne vozove do „Schwibbogens“ in srce nam je hitreje bilo, ko smo — *post tantas procillas* zagledali stopnjice stare, častljivo-črne *Alma mater!* — A sredi tiste ozke ulice, ki nas je ločila še od zaželenih prostorov, nas stara hiša patetično ustavi, rekoč: „Gospoda moja, prej Lang, potem še le univerza! Za menoj!“ Reki jo zavije na stran in mi ubogljivi „mladenči“ za njim. Poskakali smo skozi pritlična, nizka vrata in po nekaterih nerodnih stopnjicah dospeli v tesen, zaduhel prostor. — Tu smo zagledali na jedni strani celo gromado razne mesenine in kruhovja, na drugi pa gnječo mladih ljudi, ki so deloma sedé, večinoma pa stojé povživali svoj priprosti zajutrak, obstoječ navadno iz temeljitega „Schusterlaibla“ in „paar Ha'sse“, podobnim rudeči cevi od kavčuka in nekako jednacega okusa! — Bili smo v „hotelu Lang“ ali Moritz, kakor so mu rekali naši predniki. Ne bodem opisoval zgovornega Langa in njegove skakljajoče družice, ne bodem koval od o dobroti njegovih „Butterbrodov“ in raznovrstnih klobasic, ki smo jih povživali leto za letom v njegovih kleti (družega imena podzemeljska zatuhla luknja itak ni zasluzila!) — omeniti hočem le pohvalno njegove postrežbe in prijaznosti, s katero je rabil „kredo“ ter se dal „navrtati“ od nekega dijaka —; no, izgube pri tem ravno ni imel. Moritz je odšel hčeri svoje dni 20 000 gl. dote! — A nobena stvar ni večna na tem svetu, tudi „hotelu Lang“ šteti so bili dnevi. Dijaštvo se je preselilo na novo univerzo in tedaj je zgubil hotel svoje goste, z njimi pa vir blagostanja in pogoj eksistence. Zato je sedanji lastnik te dni zaprl svojo klet in popustil branjarijo. Kot bogat mož bode sedaj rajé z lesom kupčeval. A z njegovim „hotelom“ izgine karakteristični znak starega univerzitetnega živjanja in stare hiše hranile mu bodo hvaležen spomin. *Sic transit...*

— (Nevarna zamenjava.) Iz Catanije se poroča koncem aprila sledeča dogodbica. Po noči sta ušla iz mesta Borgo dva zaljubljenca ter soboj uzela polno večih in manjših zavojev. Finančna straža, mimo koje sta morala iti zaljub-

stari dečák, nje oča, zagnal se raz konj in tulil in ternal po svojem otroku. Potegnil je nož in hotel planiti z njim nanj — ki ga je smatral zločinca. A Carlos je dejal, da je danes uže dovolj krvi prelite, ter ni hotel pretakati še one slabotnega starca. Takó, in dás! je dobil sam tri ubode, jednega v roko, družega v nogo in lahko prasko v prsi, skočil je vendar v sedlo in odjahal tako hitro, kakor je konju móči bilo po cesti proti San Luisu“.

„In kaj se je zgodilo naposled z — morilec?“ vprašal sem, kajti molčal je starec takó dolgo, da sem mislil, sedaj hoče pretrgati svojo povest.

„Morilec?“ vzkliknil je Correo naglo in obrnil jezno glavo proti meni, „je li moritev, ako se kdo v jednacem boji in z jednacim orožjem brani? Njegov nož je bil takó dolg kakor Peonov in da se je slepo zaljubil v dekleta — nu — to tiči v človeški krvi. Nekateri ljudje ljubijo, drugi sovražijo, in priroda je dala vsacemu pravico do tega. Sicer se pa Carlos tudi takó lahko stvari ni izvil, njega rane so bile hujše nego li je s prva mislil. Štiri tedne mu je bilo ležati v San Luisi in

ljence, je imela naša junaka zaradi ponočne ure in obilih zabojev za nevarna tihotapca. Beguna, uže sama na sebi preplašena, sta jela na stražin poziv, naj se vstavi, da bi ju preiskali, še hitreje bežati. Straža pa, misleč, da je njen sum opravičen, jame za njima streljati. Jedna zvížgajočih krogelj zadene nekoga izmed družbe, ki se je blizu od tam ušatorila in razveseljevala. Hrup, ki je vsled tega nastal, zbudi tudi poveljnika straže, na kar se ta z revolverjem oborožen pa pol oblečen poda na cesto. Vsled ranjenca razljutena družba pride med tem do poveljnikove hiše ter zgrabi poveljnika kot dozdevnega tatu in ga jame nevmisljeno pretepiti. Tudi zaljubljenca beguna sta dobila svojo lekcijo, akoravno sta ušla najhujši nevarnosti. Na begu jima pride ljubičin brat nasproti, kateri drznega ljubimca pošteno spové, zgubljeno ovčico pa doma pripre in strogo nadzoruje.

Domače stvari.

— (O električni razsvetljavi) postojinske jame dostavljamo, da je bil z vojaškimi gojenci z Reke navzoč tudi nadvojvoda Leopold Ferdinand, ki se je z njimi vred pripeljal v III. razredu, da ogleda novo napravo. Postavljenih je dvanajst lučnih svetilnic, katerih vsaka sveti za 1400 navadnih sveč. Efekt je tako krasen, da so bili celo stari voditelji, ki uže leta in leta obiskujejo s tujci jamo, kar iznenadeni in se niso mogli načuditi čeznatnemu blesku tisočernih kapnikov, ki so odsevali v žarni električni luči.

— (Enketa) Dne 29. t. m. zborovala bode pod predsedništvom gosp. deželnega predsednika enketa, ki se bode pečala s povzdigo živinoreje na Kranjskem. Vdeležili se bodo zborovanja: referent dotičnega resorta, vladni svetnik g. Avgust pl. Wurzbach-Tannenfeld, deželni odbornik g. Oton Detela, predsednik kmetijske družbe g. Karol baron Wurzbach, uda kmetijske družbe g. Miroslav Seunig, dr. Jos. Poklukar in tajnik družbe g. Gustav Pirc.

— (Tržni red živinskim sejmom v stolnem mestu Ljubljani) razposlal se je vsem c. kr. okrajnim glavarstvom kranjske kronovine, onim v Sežani, Tolminu in Celji; magistratom v Celovcu, Gorici, v Gradci, na Dunaji, v Inomestu in gradskemu poglavarstvu v Zagrebu ter se izročil ravnatelju mestnega užitninskega zakupa, g. Ivanu Vilharju, da se z njim natanko seznajajo podredjeni mu užitninski organi; isto tako mestnemu žvinozdravniku, g. Pavlu Skalétu. Tema funkcionarjema c. kr. deželni vladi za Kranjsko, vsem ljubljanskim mesarjem, klavcem in gostilničarjem pa se je izročil, oziroma predložil v tisku v obeh deželnih jezicah izgotovljeni klavnični regulativ. Tržni red in omenjeni regulativ stopita v veljavo prvi dan prihodnjega meseca junija. V regulativa § 26 je poleg ravnateljstva, v kateri so iz med mestnega zbora odbornikov izvoljeni gospodje mestni odborniki Bayr, dr. Drč in Pakič, ustanovljeno nadzorništvo mestni klavnici, ob-

le počasi se je mogel vračati v Buenos Ayres. Leto in dan sta minola, predno je zopet prišel v to okolino. — Juannin oča se je v tem preselil blizu Cordove ter pokopal, kakor je Carlos uže v Represi zvedel, oba mrtveca tam na onem mestu, družega poleg družega. — Križ je zaznamoval kraj in v križi je tičalo gnezdo. Čudovito je vender, da si je tak drobán ptiček, kakeršen je vedno letal z Juannito, napravil gnezdo na križi takrat še golem, in tik pota, kder so ga videli mimogredoči ljudje, in mogoče je celó, da je bil ravno isti ptiček. Gnezdo od te dóbe ni bilo nigdar prazno, vsako vzpomlad, kadar hodim todi mimo, vidim mladi ptičji zarod iztezati vratiče iz mehke stavbe. Ker sem Juanno poznal, skrbel sem od takrat za križ in razpréal mirtno grmovje, na katero je bil privezan povprečni kolec, kakor streho čez gnezdo. Ako umrem, bode grm, se ve da, v kratkem zdvijal ter tudi križ ne bode dolge stal!“

To je bila povest o križi v goščavi, in starec, kakor bi mislil, da je danes dovelj govoril, brzdal je svojega konja in ostal po

stoječe iz nadzornika, kateri ima biti izpitan žvinozdravnik, iz oskrbnika in narednika. Vsled te naredbe imenoval je gospod župan stolnega mesta Ljubljane, P. Grasselli, začasnim nadzornikom, g. mestnega žvinozdravnika Pavla Skaléta, začasnim oskrbnikom pa g. Martina Lesserja. Gosp. Skalé ima nalog, iz sedanjega klavničnega osebja nasvetovati sposobnega moža, kateri se bode imenoval narednikom.

— (Zgubil) je nekdo črno listnico s 5 gl. na potu z Rimske ceste na Breg.

— (Nesreče.) Delavca Ferdinanda Žargija v Tönniesovi fabriki vjela je parna pila in teško poškodovala na desni roki; prenesli so ga v bôlnico. — Raz kup lesa za sv. Kristofom padla je osemletna deklet Simčič in se zelo poškodovala na nogi; oddali so jo v bôlnico.

— (Zaprla) je mestna policija hišnega posestnika U. iz Iške Vasi. Možu se je pamet zmešala in trdil je, da ga ves svet sovraži in napada.

— (Umrli) je včeraj kmetovalec Tone Kocmur, o katerem smo poročali, da je padel pri Laverci z voza.

— (Obesiti) se je hotel včeraj v drevoredu na Opéarski cesti na kostanjevo drevo sobni slikar A. Sprl se je bil s svojo ljubo, ki dela v tovarni za smodke, in sklenil je bil vsled tega, zapustiti to solzno dolino. Odrezal je trak pri spodnjih hlačah in naredil zanjko, v katero je vtaknil glavo. A trak se je vtrgal in tovarniški delavci so privedli potem nesrečnega moža na rotovž k policiji, kjer se bode pač spametoval.

— (Za lovce.) Dne 5. junija ob 11. uri dopoldne oddá se v najem lov dražbenim potem v občinah Breznica in Kamna Gorica in Hrušica pri okr. glavarstvu v Radovljici. Za prvi dve občini, počenši s 1. jul. 1884. do 1889. l. in za zadnjo od 1. oktobra 1884 do 1889.

— (Toča.) O toči, ki je 21. maja divjala po Dolenjskem, pristavljamo, da so bila ledena zrna v Dobrem Polji in okolici velika kakor orehi. Kar ni toča pokončala, zasuli in odnesli so hudourniki, ki so pridrli po rebrih na njive in travnike. Voda je stala 2 črevlja visoko na polji! — Tudi v okolici ljubljanske je napravila istega dne toča mnogo škode. Posebno občine Setnik, Sv. Jošt pri Polhovem Gradcu, Podlipa, Velika Ligojna, Stara Vrhnika, Blatna, Preserje, Brezovica in Selo pri Šmartnem je hudo zadela nevihta ter pokončala poljske pridelke.

— (V zaporu umrl.) Iz Kranja se nam poroča, da je 25. t. m. jutraj sodnijski sluga Jaklič v ječi Jos. Galjota, 32letnega posestnika iz Spodnjega Bernika, kateri je imel osemdnevno kaznen zapor prestati — mrtvega našel; Galjot je bil žganji zeló udan in sluti se, da ga je zadel mrtvoud.

— (Mrtvega našli so) pretekli petek zvečer 40letnega fanta Jos. Bohinca z Visokega (šentjurske občine) na polji, kjer je neko globljo prekopaval. Ker ga je božjast metala, ugibajo, da ga je vrglo in se je zadušil, ker je po nesreči ravno na obraz padel.

sedaj za tovarno živaljo. Dve ali tri ure pozneje smo dospeli v Desaguadero. Okolína je bila tukaj uže divja in pusta, polna trnjevega in mirtnega grmovja in peska, kakeršna se razprostira malo ne skozi 30 legov. Voda je bila slana in neokusna, in konji, ki smo jih tamkaj najeli, bili so mršavi in izstradani. Saj tudi ni bilo videti nikjer bilke travice, in ne vem, s čim bi se mogli rediti.

Blebetal je stari Correo, kadar smo dospeli v kako postajo, rad z ljudmi, sedel v kočii navadno takó dolgo, da so bili drugi konji ujeti, srebal s starimi ženicami — kajti mlade ženske so bile vse iz strahú pred Indijani v bližnjih mestih — svoj „Mateh“ in pripovedal je novice iz Buenos Ayresa. A tukaj je bil tih in molčéč, izvlekel je svoj nož in nestrojeno kožo, od katere je odrezal nekatere dolge kosove, da z njimi popravi sedlo, in ko so konji prišli, vrgel je sam sedlo na žival, zapel ga s pasom, osem palcev širocím, pomagal obložiti tovarno žival in dalje je jezdil zopet po dolgi cesti v divjem kolopu.

— (Nesreča.) Marija Sajovic iz Viševka (šentjurske občine), 38letna žena posestnika, pala je preteklo soboto zvečer po stopnjicah s prvega nadstropja tako nesrečno, da je vsled bolečin drugi dan popoldne umrla.

— (Nova pot k Peričniku), katero je napravilo planinsko društvo s pomočjo kranjske hranilnice, otvorila se je te dni v prisotnosti ljubljanskih gostov in prebivalcev bližnje Mojstrane. To hvalevredno podjetje bode pač privabilo mnogo tujcev v krasne planinske kraje naše Gorenjske!

Pesek iz očíj!

Ako vržeš z višine kamen v mirno vodno gladino, videl bodeš, kako si vznemiril ravnotežje posameznih plastij ter kako na površji nastajajo vedno širši in širši krogi. Ista prikazen se danes lahko opazuje pri enem delu našega domačega časopisja; na Stritarjeva „Dunajska pisma“ odgovarjala sta zaporedoma „Slovan“ in „Slov. Narod“, in sedaj prihitel na pomoč upehanima borilcema *der Dritte im Bunde* goriška „Soča“ s svojim „odličnim narodnjakom“.

Odkrito rečemo, da na svojo veliko žalost nismo našli ne jednega novega razloga med argumenti goriškega pisatelja. Ako preziramo nekatere malo okusne zabavljice na „Ljublj. List“ in njegove sodelavce, je vse jadikovanje goriškega kritika le parafraza primorskega dopisa v „Slov. Narodu“, le očividni dokaz za istinitost Ben Akibovega izreka: „*Novi nil*, nič novega na svetu!“ Skoraj bi dejali, da je primorski — recimo tržaški — kolega prepisal od goriškega, ali narobe, tako slična sta si oba duševna proizvoda gledé svoje vsebine. Soditi po tem, da se oba pisatelja, katerima ne moremo odreči spretnosti in pisateljske uglašenosti, sučeta v istem kolobaru, v istem izvoženem tiru, mora biti stvar, katero zagovarjata z vsem duševnim naporom, pač slaba, skozi in skozi neopravičena. In ker smo primorskemu dopisniku uže v včerajšnjem uvodnem članku stvarno odgovarjali, nam ne preostaja goriškemu zavezniku nasproti nič drugega, nego da ga opozorujemo na naše besede, spregovorjene v članku o „Razpору na Kranjskem in narodni stvari“.

Toda goriški naš kolega bil je tako ljubeznjiv, da je globoko posegel v svojo potno torbo ter iz nje nam podaril nekoliko duhtečih cvetic časnikarske kolegijalnosti. Na ono komično nečimurnost, s kojo goriški tednik zatrjeva, da se „Soča“ s „Benjaminom v slovenskem časopisju do zdaj ni pečala, menda ga niti imenovala ni“, se iz lahko umljivih vzrokov niti ozirali ne bomo. Pač bi lahko opozorili oblastnega goriškega moniteurja na štev. 12, v kateri „Soča“ svojim čitateljem naznanja, da je začel izhajati „Ljublj. List“ ter na štev. 13, v kateri slovenskemu glasilu ljubljanske deželne vlade celo priznava, „da „Ljubljanski List“ je izmed vseh najbolj zanimiv in pozornosti najvrednejši“ — toda pustimo gospodi nedolžno veselje! Saj je uredniško oboje goriške „Soče“ tako preobloženo s težavnim časnikarskim poslom, da mu ne smemo zameriti, ako ga časi zapuščajo spomin ter loti navadna človeška pozabljivost!

Toda goriški rojak očita „Ljublj. Listu“, njegovemu uredniku in vsem sodelavcem njegovim, izimši edinega g. Stritarja, dve grdi, odurni lastnosti, narodno „grobokopstvo“ in umazano „koristolovje“. In ker je nam naša čast nad vse draga, ker ne trpimo niti najmanjšega madeža na svitem ščitu svojega poštenja, dolžni smo samemu sebi in dolžni smo poštenu vladi, katere poštena načela pošteno zastopamo, spregovoriti resno besedo.

„Vi grobokopi slovenskega naroda“, tako nas apostrofuje sotrudenik goriške „Soče“! Ali se mož v istini niti toliko ni potrudil, da bi prečital dosedanje številke našega lista ter se prepričal z lastnimi očmi, da zagovarjamo in se potegujemo za sleherno narodno vprašanje, katero ne nasprotuje jasnim zakonitim določbam? On, ki očita razboritemu Stritarju, da piše „o stvari, katere ne pozna“, ali v istini niti pojma nima o razmerah kranjskih Slovencev, da se upa na dan s takim neutemeljenim natolcevanjem? Mar ne sprevidi, da se upiramo, kakor mislimo, v soglasji z ogromno večino naših poslancev, le neopravičenemu vplivu peščice političnih glumačev, kateri narod slovenski tirajo v propad, da pobijamo

le politične brivce z Mambrinovo čelado, kateri z hlastno drzovitostjo sezajo po krmilu, pretežavne za njih okorne roke? In je narod slovenski zares uže padel tako globoko, da so njegove koristi identične z interesi „tretjega triumvirata“ v Ljubljani? Če bi bilo tako — kar pa zanikamo odločno — potem gospoda, je naš boj, sveti boj za vekovite narodne pravice, *a priori* izgubljen, potem ni več rešitve za nas, potem — *fermons la boutique!*

In kako zeló je obogatela na Goriškem v zadnjem času flora literarnih psov! Naš goriški nasprotnik nas počasti s prečudnimi epitheti ter le iz rokala siplje maločasne priimke, kakor: koristolovci, prevrtljivci, janičarji in „opričniki“. *Habeat sibi* — prosta mu bodi časnikarska beseda, dobro znamo, da krepki misli ugaja tudi krepka oblika. Toda na oglašeni pisavi, na umetnem slogu spoznamo, da tega ni pisal navaden uredniški tlačan, temveč da se ima mož prištevati pičlemu številu naših razumnikov, ter ne pripada navadni kuretni, katera od nekdanjajca leže in vali v koticih slovenskih novin — in vendar, tudi tak odličnjak ne pozna pri prostega načela vsakdanje morale, da se jednake žalilne trditve ne smejo izustiti brez vsake stvarne podlage, brez dokazov, kajti sicer so le nesramna laž in ostudno obrekovanje. Prosta je naša vest in s čistimi rokami stopamo pred slovenski svet! Marsikaj je žrtvoval urednik našega lista narodni stvari, ali da se je udal svojemu sedanjemu poslu, kateri za Boga ni nobena sinekura, bila je sigurno njegova največja žrtev. Ne govorimo o gmotnem oziru, — dasi smo tudi tú pripravljeni, z neovrženimi številkami dokazati, da novi položaj nalaga našem uredniku precej občutljivo materialno izgubo — ali da se je moral odpovedati svoji znanosti, da je slovo moral dati knjigam, med katerimi je vzrastel, da je prevzel mučno nalogo, boriti se dan za dnevom brez prestanka in počitka z neizbirnimi, strastnimi in nelojalnimi protivniki, — večje žrtve gotovo ni mogel prinesiti na žrtvenik domovinske ljubezni!

Toda, zamorca oprati je nemogoče, in pravega radikalca prepričati je enako malohvaležno delo! Za neopravičena natolcevanja goriškega dopisnika odškoduje nas izdatna podpora toliko odličnih in izobraženih narodnjakov in tolažilna vest, da „Ljublj. List“ navzlic strastnemu protivju nekaterih fanatikov vidno prodira v narodnih krogih!

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 27. maja. Danes se je pričela pred izjemnim sodiščem končna obravnava proti Schaffhauserju in Ondri, katera sta zatožena sokrivde pri umoru policijskega koncipista Hlubeka v Floridsdorfu. Oba trdita, da sta nedolžna.

Dunaj, 26. maja. V Mariahilfu je pri državnozborski volitvi prodrli levičarski kandidat Neuber s 1202 glasov proti antisemitskemu kandidatu dr. Pattaiju, ki je dobil 980 glasov.

Praga, 26. maja. Imenovanje Kraszewskega častnim članom češkega akademičnega učiteljskega društva je oblast takoj razveljavila.

Zagreb, 26. maja. Najvišji kraljevi rešpekt z dne 25. maja sklicuje deželni sabor na 5. junija v Zagreb.

Turin, 25. maja. Jutri zvečer se otvori mednarodna električna razstava v prisotnosti kraljevega para in princev. Pričakuje se več inozemskih učenjakov.

Petrograd, 26. maja. Patrijarhom vseh Armencev zvoljen je carigradski patrijarh Narzes s 27 glasovi od 32. Za njim je dobil Muridian največ glasov.

Kahira, 26. maja. Reuterjev bureau poroča: Po poti čez Dongolo je bilo odposlanih mnogo selov v Kartum. Dongolski guverner, o čegar zvestobi ni nobenega dvoma, je poslal 1000 pušk. Angleška flotila na Nilu, ki je sestavljena iz 3 parnikov, bode postopala neodvisno od egiptovske vojske. Za vojno v jeseni se ne delajo nikake priprave. Angleški generali menijo, da je pot iz Suakima čez Berber v Kartum najmanj težaven.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 27. maja.

	gl.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.55
„ „ „ srebro	81.35
Zlata renta	102.05
5% avstr. renta	95.90
Delnice narodne banke	857.—
Kreditne delnice	312.80
London 10 lir sterling	122.25
20 frankovec	9.69
Cekini c. kr.	5.74
100 drž. mark	59.70

Uradni glasnik

z dne 27. maja.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. sodnji v Kranji za kataster. občino Velesovo; poizvedbe v dan 27. maja.

Razpisane službe: Na jednorazrednih ljudskih šolah v Marijem Dolu (okr. litijski) in Polici (okr. zatiški) učiteljska služba; 400 gold. in prosto stanovanje. Prošnje do 10. junija okr. šol. svetu v Litiji.

Eks. javne dražbe: V Krškem zemljišče Jos. Pirčevo v Ravnem (700 gold.) dne 5. jul., 6. avgusta in 6. sept. — V Postojini zemljišče Andr. in Ant. Lenarčičevo dne 21. julija (prenos 3. naroka); zemljišča Gašp. Vidrihova iz Trnja dne 23. sept. (prenos 3. naroka).

Tujci.

Dne 25. maja.

Pri **Maliči:** Isbary, fabrikant; Müller in Grünfeld, potovalca, z Dunaja. — Köhlert, vodja, iz Silberega. — Czerwinka, zasebnik, iz Linca.

Pri **Slonu:** Burgstaller, zasebnik, z Reke. — Žnidaršič, trgovec, iz Prema. — Robaš, deficitent, iz Hodiša.

Pri **Južnem kolodvoru:** Breindl, nadzornik, s rodino, z Dunaja. — Reichner, zasebnik; Fischer in Seroidi, potovalca, iz Budimpešte. — Schussnig, potovalec, iz Trsta. — Grünwald, potovalec, iz Szolnoka. — Baron Klipp, zasebnik, iz Mödlinga. — Kollmann, zasebnik, iz Koprivnice.

Pri **Bavarskem dvoru:** Spacapan, konjár, iz Gorice. — Mayer, gostilničar, se sinom iz Trebiža.

Pri **Avstr. carji:** Toniolli, zasebnik, iz Vipave.

Umrli so:

Dne 26. maja. Nikolaj Hribar, delavec (kaznec). 31 l., na Gradu, jetika.

V bolnici:

Dne 23. maja. Jakob Verhovnik, krojač, 44 l., jetika. — Marta Judeš, gostinja, 49 l., oslabljenje modij.

Dne 24. maja. Rozalija Šule, soproga fabriškega uradnika, 40 l., tifus.

Dne 24. maja. Ant. Kocmur, delavec, 38 l., telesna poškodba.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
26. maja	7. zjutraj	735.44	+14.6	svzh. sl.	obl.	
	2. pop.	737.24	+13.4	„	„	0.60
	9. zvečer	738.88	+14.2	„	„	dež

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, prilepjeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova
knjigarna v Ljubljani.